

פטו:

אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

עין משפט
גור מצוה

לב א מ"י פ"ח מ"ח
שבת הלכה ד'
לב ב ג הלכה ה'
לב ג ד הלכה ו'
לב ד ה הלכה ז'

תורה אור השלם

1 לכו נא ונבדקו יאמר ה' אם ידודו חזאיכם בנינים כעולם תלבוט אם יאדונו כחוקע כעבוד דתה' יעשהו א ה' 2 ואמר לאבדקו דע' חתה' כי בר יתיה ודע' בארין לא לרם ועבדו וטו אדם ארבע מנות שקת' כראשיתו טו טו 3 ועל חרבין תהיה ואת ארזין תעבד תהיה בארש' תרדי ורשקת עלו מעל עארק' כראשיתו כו מ 4 אבני ארז עמך מצרמה ואבני אעלק ע' עלה ודוקת יתיה יד על עניק' כראשיתו טו טו 5 כי אתה אבנו כי אבדקום לא ידעו וישאל לא יכירו אתה ה' אבנו נאלט מעולם שקת' יעשהו טו טו 6 ואמרתי אל פירעה ברו אבדו י' בני בכרי ישראל' שמוה ד ככ 7 כחבלי אדם אמשכם בעבדותו אבדו ואודה ליהם כמיימי על על לחדים ואת אליו אוביל' חתהו טו טו

תבלין שנים ושלישה שמות והן מין אחד. פירש רש"י כמו פלפל ארוך פלפל לכן פלפל שמור ולפי' הא דקתני כפיפא ר"ש אומר ב' שמות ממין אחד או שי מיינין משם אחד אין מלטרפין משמחת לה שי מיינין משם אחד כעין שמנינו לקמן (דף ס.ז) פרי

שפרו ורבו עליה ישראל מדרב סיני שירדה שנהא לעבו"ם עליו ומה שמו חורב שמו ופליגא דר' אבהו דא"ר אבהו הר סיני שמו ולמה נקרא הר חורב שירדה חורבה לעבו"ם עליו: מנין שקושרין לשון של זהורית וכו': כשנים כשני מיבעי ליה א"ר יצחק אמר להם הקב"ה לישראל אם יהיו המאיבים כשנים הללו שסודרות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו כשגל יבנינו: דרש רבא מאי דכתיב ולכו נא ונבדקו יאמר ה' לכו נא בואו נא מיבעי ליה יאמר ה' אמר ה' מיבעי ליה לעתיד לבא אמר להם הקב"ה לישראל לכו נא אצל אבותיכם ויוכיחו אתכם ויאמרו לפניו רבש"ע אצל מי נלך אצל אברהם שאמרת לו ידוע תדע ולא בקש רחמים עלינו אצל יצחק שבידך את עשו יהיה כאשר תריד ולא בקש רחמים עלינו אצל יעקב שאמרת לו יאנכי ארד עמך מצרימה ולא בקש רחמים עלינו אצל מי נלך עכשיו יאמר ה' אמר להן הקב"ה הואיל ותליחם עצמכם בי אם יהיו המאיבים כשנים כשגל יבנינו: א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מ"ד כי אתה אבנו כי אברהם לא ידענו וישאל לא יכירו אתה ה' אבנו גואלנו מעולם שמך לעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם בניך הטאו לי אמר לפניו רבש"ע יבחו על קדושת שמך אמר אימר ליה ליעקב רהוה ליה צער גדול בנים אפשר דבעי רחמי עליהו אמר ליה בניך חטאו אמר לפניו רבש"ע יבחו על קדושת שמך אמר לא רבבי טעמא ולא ברדרקי עצה אמר לו ליצחק בניך חטאו לי אמר לפניו רבש"ע בני ולא בניך בשעה שהקדמו לפניך נעשה לנשמע קראת להם בני בכורי עכשיו בני ולא בניך ועוד כמה חטאו כמה שנתו של אדם שבועים שנה דל עשרין דלא ענישת עליהו פשו להו חמשין דל כ"ה דלילותא פשו להו כ"ה דל חרת' סרי ופלגא דצוליי ומיכלא ודבית הכסא פשו להו חרתי סרי ופלגא אב אתה אב אתה סובל את כולם מוטבי ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליך ואת"ל כולם

שפרו ורבו. לכל אחד נעצרה אשמו וזכר נמלות שובו לכס להלויים (ו) ולא ידענה היכא רמיא: כשני מיבעי ליה. דומיא דכשגל (שעי' ח) דלא כתיב כשגלים: ארד עמך אעלך גס עלה. כאן רמו ד' גליות. גס ריבוא הוא: יאמר ה'. אתה אמור התוכחה וכן אתו מולין: יאמו. הואיל שחטאו ויתקדם שמך

נעולם כשעשה דין צעורין על דבריך: קראם לכן בני בכורי ישראל. שהיה גלוי לפניך שכן עמדין לומר לפניך צמיני נעשה ושעמך לקבל עולך מאהבה כנניס: דל עשרין דלא ענשם לכו. שכן מנינו צדור המדבר שלא ענש הקב"ה אלא מכ' שנה ומעלה דכתיב (במדבר יד) במדבר הזה יפלו פגריכם וגו' מנן כ' שנה ומעלה אשר הליטתם עלי: כי אסה אבינו. כנגד יצחק אמרו והוא אמר להם הראו כנגד הקב"ה שהוא אביכם: כשגלואם של כדול. כדרך כל הגולים שהרי ע"פ גזרת גלות ירד לכם: כחבלי אדם. כשגל מידת האדם משמחים למאדים כחבליים ולא כשגלואות: כמיימי עול על לחייסם. כאלם הסבול ומסיעו לנפשותיהם להרים עולה ומעל יאזרה גלולתם ונמלקות: ואט אליו אוביל. הטיתי לכם כח להכיל את עבודת הפרך: מתנני' בינה קלה. כבר מפורש (ו) שזה צילת מרגולת שיא

קלה לשל ולא בשעור כל ביהא שיערו אלא כגרוגרת מבינה קלה: ומלטרפין כל מיני תבלין זה עם זה: קליפי אגוניס. הגדילה ע"ג הקליפה צעודן לחין: סטיס. טו קרו"ג: פואה. י' וורג"ל: פ. פי סככה. כדאם הסככה שעשאה בקליפה נתון מנעט צנד: נפר. מין ארמה שקורין ניטרא: קמוליא ושלג. בגמרא מפרש להו: אס הפסס. של דם נדה. שאלו הפסמין מעצירין על הכתם של דם נדה כנגד לטהרו: גב' הפסס. הוא דקולומס מרוסס לא חוי למידי אלא להסקה: ככא דאקלידא. שן של מפתח: ורמינהו. אמתני' דקתני תבלין מלטרפין שני מיינין לכשעור: כ' וג' שמוס. פלפל לכן שמור וארוך או אפילו מן ג' מיינין והס (שם אחד) של איסור אסור אם מיכלו כהן את הקלה: ומלטרפין. לתכלה אס אין ככל אחד כדי לתכל ומלטרפו ומיכלו: ואמר חוקיה. הא דקתני מלטרפין: צמיני

עלי הא קריבית נפשי קמך פתחו ואמרו (כי) אתה אבנו אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקב"ה ומחוי להו יצחק הקב"ה בעינייהו מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים אתה ה' אבנו גואלנו מעולם שמך א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראויה היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו נרמה לו דכתיב 'בחבלי אדם אמשכם בעבדותו אהבה ואהיה להם כמיימי עול על לחיהם ואת אליו אוביל: מתנני' המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה עתבלין כדי לתבל ביצה קלה ומצטרפין זה עם זה קליפי אגונין קליפי רמונים איסטיס פואה כדי לצבוע עין כנגד קמין פי סככה מי רגלים נתר ובורית קמוליא ואשלג כדי לכבס כנגד קמין פי סככה רבי יהודה אומר כדי להעביר את הכתם: גב' תנינא חדא זימנא יקנה כדי לעשות קולמוס אם היה עב או מרוסס כדי לבשל ביצה קלה שכביצים טרופה ונתונה באילפס מתו דתימא התם הוא דלא חוי למידי אבל עצים דהווי לככא דאקלידא אפילו כל שהוא קמ"ל: תבלין כדי לתבל ביצה קלה: ורמינהו עתבלין שנים וג' שמות מבין אחד או משלשה מיינין (ישם אחד) אסורין ומצטרפין זה עם זה ואמר חוקיה במיני

על זה מלטרפין דרישא לא היו פירושא כמו אין מלטרפין (ט) דרבי שמעון דליקרי דרבי שמעון היינו לאיסור דאי לתלקות הא אית ליה כל שהוא למנות ור"מ מפרש דאסורי' ומלטרפין הכל מיירי להצטרף לאסור את הקדירה ולא לתלקות אי' אסורין כנתינת טעם אס נפלו בקדירה ומלטרפין לאסור כחפרונת יכש נלא נתינת טעם והשתא הוי מלטרפין (כ) כמו אין מלטרפין דסיפא דרבי שמעון: ועי' מוס' ע"ז סח: ד"ה ר"ש ומי' מעילה י. ד"ה מנין:

מסורת הש"ס

א) כ"ה לט. ב) לטל עט. ג) מ"י סבב שחוקין כי להוליא הוהתא ויני' קמל' מוחלית וי' מסדרין מט' יהיה סב. ד) לטל פ"ג ס' מ"ו ס' עולה פ"ב מ"י. ה) וזכריס ה' ו) וזכריס ה' ז) וזכריס ה' ח) וזכריס ה' ט) נכט מנו מלג' י' סבב טו) נכט מנו מלג' י' ועי' שיעטוס מו דאום. כ) ועי' מוס' ע"ז סו. ד"ה תבלין ותי' יחס מן ח'.

הגרות הב"ה

א) ה"ה ד"ה תבלין ותי' יתרומת מעשר ומתומת מעשר של דמלי והתלה: ב) ה"ה אסורין ותי' תחל דום ויטול: ג) א"ר נתן הפיגול והטמר לין מלטרפין כלי' וסות והשתא מתק: ד) א"ר ותי' דלמלטרפין ר' אליעזר לחמין קלה: ה) א"ר א"ר מתי' לתי' וי' ותי' מנו לין מלטרפין וסתי' דר"ש: ו) א"ר התלה ה"ה מלטרפין דרישא כמו לין מלטרפין:

גליון הש"ס

ה"ה ב"ה שמי' ורבו לא ידענו ע"י כריתם ס' ע"ג כרית' ד"ה לכן שפעת ליה: תהי' חת' תבלין ותי' כראשית' שלא ידעם הכביאו ליה סבות' סתת קד' ד' ח'.

לענין רש"י

קרו"ג. כריכוס. וזכריס. פואה וזשם. שמי' ורבו סיקוק צבט אדום. ישריא. חור ואשלין חקיק'.

מוסף רש"י

קליפי אגונין. קליפס עטל קליפי הלחין יקרי' עט' סטיס. ישריא. טס. פי סככה. קליפי חמין כנגד חלופתיהם. טס. מרוסס. סדוק סדוק סדוק סדוק ועמס' ו' והס' סבת הגדול רשיס. ישריא. טו שנים וגי שמות אהרי. יתן מין חת. כעון פלפל לכן פלפל שמור פלפל ארוך כ' י' או משלשה מיניס. ו' אמת י' לכן טס. אסורין ומצטרפין אס יתלו הקדירה וזל' טו' סד לתכל וזל' טו' סד לתכל ומלטרפו ומיכלו וכן על איסור מלטרפין לחסרה טס. ואמר חוקיה. הא דקתני מלטרפין אמיג דתלפא מני' ותי' ושתא מני' טס. טו.